Anti-oorlogsfilm oogst kritiek als pro-Russisch

27 maart 2025

Gisteren was en vandaag is de vertoning van de film ‘Russians at war’. Deze film is -volgens de makers- *“een moedige film die het leed van oorlog van dichtbij laat zien”.*
De vertoning van de film, die al is vertoond op filmfestivals in Venetië en Toronto, werd vervolgens *“succesvol tegengewerkt door overheden en actievoerders”.* Ook in Nederland trok het IDFA de vertoning in.

De film toont, zo de makers, de *“discrepantie tussen propaganda en de banale wreedheid van oorlog”.* De film is gemaakt door Anastasiya Trifimova.
Wikipedia schrijft: *“Trifimova (geboren op 17 februari 1987) is een Russisch-Canadese documentaire regisseur, producent en cinematograaf, vooral bekend om haar werk in Oekraïne, Irak, Syrië en de Democratische Republiek Congo, met films als “Russen in oorlog”, “Her War: Women vs.ISIS”, “Victims of ISIS”, “The Road to Raqqa”, “Congo, My Precious” en anderen. De meeste van haar films werden gemaakt voor het door de Russische staat gecontroleerde RT Documentary channel.”*

Embassy of Ukraine
in the Kingdom of the Netherlands

78 Zeestraat, 2518AD,
The Hague,
The Netherlands

+31703626095
+31703615565 (fax)
emb_nl@mfa.gov.ua

Press Release, 25.03.2025
For Immediate Release

Regarding the planned screenings of the "Russians at War" propaganda documentary

The Embassy of Ukraine to the Netherlands is deeply concerned about the scheduled screenings of 'Russians at War' documentary by Russian film director Anastasiya Trofimova. It is planned to be held at several locations in the Hague including at the Leiden University College. In this regard, the Embassy would like to state the following.

'Russians at War' documentary is a piece of Russian outright propaganda that intentionally distorts the reality of the ongoing genocidal Russian war of aggression against Ukraine, thereby misleading viewers and promoting toxic narratives of Kremlin.

'Russians at War' aims at whitewashing Russian soldiers and absolving them of responsibility for murder, rape, torture, looting, forced deportation of children, and destruction of Ukrainian cities. It is an instrument of manipulation of the public opinion.

According to the information provided by the Department for the Protection of National Statehood of the Security Service of Ukraine (SBU), the film in question is an element of a special information-psychological operation carried out by the Russia's intelligence services. Its purpose is to justify and support the military-political leadership of the Russian Federation in continuing its so-called "special military operation."

Filmmaker Anastasiya Trofimova violated the Ukrainian legislation by illegally crossing the state border of Ukraine to shoot the film. She confirmed in one of her interviews that she did not request a permission from Ukrainian authorities to enter Ukraine's territory for the filming. Given the highly restricted access, it is hard to believe that the Russian military and/or government did not facilitate her travel to the frontline.

The Security Service of Ukraine has initiated the criminal proceedings against Anastasiya Trofimova under Part 3 of Article 436-2 of the Criminal Code of Ukraine (justification and recognition as lawful of Russian aggression).

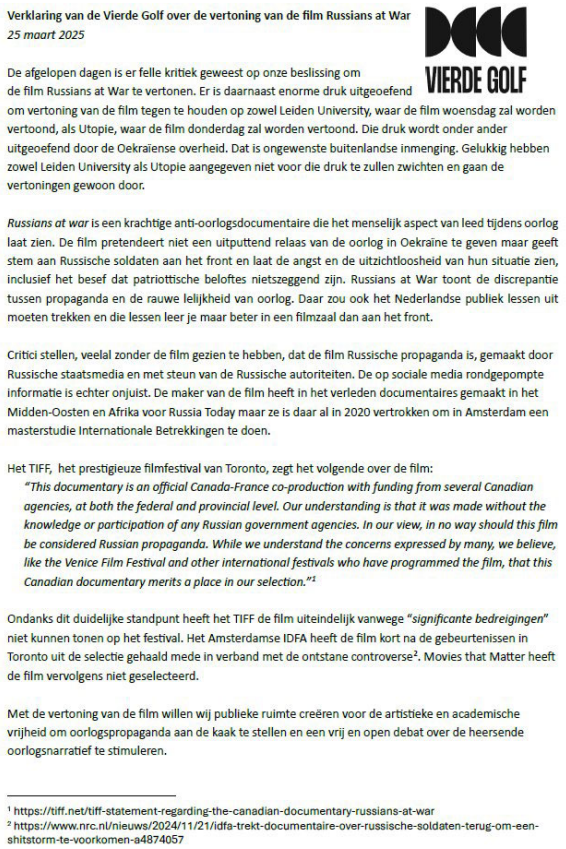
Based on this information, the Embassy will regard any support for the screening of this film as contributing into the Russian Federation's information efforts against Ukraine.

We expect the 'Russians at War' propaganda documentary screenings to be canceled.

Ukraine deeply values the support of the Netherlands and the Dutch people. We hope very much for your understanding and cooperation in this matter.

netherlands.mfa.gov.ua

De ambassade van Oekraïne in Nederland heeft hierover een persbericht uitgedaan. De ambassade beschouwt deze documentaire als *"regelrechte Russisch propaganda"* dat de *"realiteit van de genocidale Russische oorlog van agressie verstoort."*
Volgens de ambassade beoogt de film de misdaden zoals *"moord, verkrachting, plundering, gedwongen deportatie van kinderen en de vernietiging van Oekraïense steden goed te praten (white washing)"*. De ambassade verwijst ook naar de Oekraïense geheime dienst (SBU) die de film beschouwt als een psychologische operatie van Rusland. Het persbericht eindigt met het verzoek de vertoning te verbieden, onder *"diepe waardering"* voor de *"steun van het Nederlandse volk"*.

Verklaring van de Vierde Golf over de vertoning van de film Russians at War
25 maart 2025

VIERDE GOLF

De afgelopen dagen is er felle kritiek geweest op onze beslissing om de film Russians at War te vertonen. Er is daarnaast enorme druk uitgeoefend om vertoning van de film tegen te houden op zowel Leiden University, waar de film woensdag zal worden vertoond, als Utopie, waar de film donderdag zal worden vertoond. Die druk wordt onder ander uitgeoefend door de Oekraïense overheid. Dat is ongewenste buitenlandse inmenging. Gelukkig hebben zowel Leiden University als Utopie aangegeven niet voor die druk te zullen zwichten en gaan de vertoningen gewoon door.

Russians at war is een krachtige anti-oorlogsdocumentaire die het menselijk aspect van leed tijdens oorlog laat zien. De film pretendeert niet een uitputtend relaas van de oorlog in Oekraïne te geven maar geeft stem aan Russische soldaten aan het front en laat de angst en de uitzichtloosheid van hun situatie zien, inclusief het besef dat patriottische beloftes nietszeggend zijn. Russians at War toont de discrepantie tussen propaganda en de rauwe lelijkheid van oorlog. Daar zou ook het Nederlandse publiek lessen uit moeten trekken en die lessen leer je maar beter in een filmzaal dan aan het front.

Critici stellen, veelal zonder de film gezien te hebben, dat de film Russische propaganda is, gemaakt door Russische staatsmedia en met steun van de Russische autoriteiten. De op sociale media rondgepompte informatie is echter onjuist. De maker van de film heeft in het verleden documentaires gemaakt in het Midden-Oosten en Afrika voor Russia Today maar ze is daar al in 2020 vertrokken om in Amsterdam een masterstudie Internationale Betrekkingen te doen.

Het TIFF, het prestigieuze filmfestival van Toronto, zegt het volgende over de film:

> *"This documentary is an official Canada-France co-production with funding from several Canadian agencies, at both the federal and provincial level. Our understanding is that it was made without the knowledge or participation of any Russian government agencies. In our view, in no way should this film be considered Russian propaganda. While we understand the concerns expressed by many, we believe, like the Venice Film Festival and other international festivals who have programmed the film, that this Canadian documentary merits a place in our selection."*[1]

Ondanks dit duidelijke standpunt heeft het TIFF de film uiteindelijk vanwege *"significante bedreigingen"* niet kunnen tonen op het festival. Het Amsterdamse IDFA heeft de film kort na de gebeurtenissen in Toronto uit de selectie gehaald mede in verband met de ontstane controverse[2]. Movies that Matter heeft de film vervolgens niet geselecteerd.

Met de vertoning van de film willen wij publieke ruimte creëren voor de artistieke en academische vrijheid om oorlogspropaganda aan de kaak te stellen en een vrij en open debat over de heersende oorlogsnarratief te stimuleren.

[1] https://tiff.net/tiff-statement-regarding-the-canadian-documentary-russians-at-war
[2] https://www.nrc.nl/nieuws/2024/11/21/idfa-trekt-documentaire-over-russische-soldaten-terug-om-een-shitstorm-te-voorkomen-a4874057

Een reactie van de organiserende partij 'Vierde Golf' kwam spoedig erna.
Hierin schrijven zij dat er een enorme druk is uitgeoefend om vertoning van de film tegen te houden. *"Die druk wordt onder ander uitgeoefend door de Oekraïense overheid. Dat is ongewenste buitenlandse inmenging."* Zowel (vertoningslocaties) Leiden University als Utopie zijn volgens het bericht niet voor de druk gezwicht.

Volgens de organisatie is 'Russians at war' *"een krachtige anti-oorlogsdocumentaire die het menselijk aspect van leed tijdens oorlog laat zien. De film pretendeert niet een uitputtend relaas van de oorlog in Oekraïne te geven maar geeft stem aan Russische soldaten aan het front en laat de angst en de uitzichtloosheid van hun situatie zien, inclusief het besef dat patriottische beloftes nietszeggend zijn."*

Daar zou, volgens de Vierde Golf, ook *"het Nederlandse publiek lessen uit moeten trekken en die lessen leer je maar beter in een filmzaal dan aan het front."*

De Vierde Golf spreekt tegen dat de film gemaakt is door Russische staatsmedia en met steun van de Russische autoriteiten: *"De maker van de film heeft in het verleden documentaires gemaakt in het Midden-Oosten en Afrika voor Russia Today (RT, red.) maar ze is daar al in 2020 vertrokken om in Amsterdam een*

masterstudie Internationale Betrekkingen te doen."

Het TIFF, het prestigieuze filmfestival van Toronto, waar de film al is vertoond, zegt het volgende over de film:
"This documentary is an official Canada-France co-production with funding from several Canadian agencies, at both the federal and provincial level. Our understanding is that it was made without the knowledge or participation of any Russian government agencies. In our view, in no way should this film be considered Russian propaganda. While we understand the concerns expressed by many, we believe, like the Venice Film Festival and other international festivals who have programmed the film, that this Canadian documentary merits a place in our selection."

Met de vertoning van de film willen de makers *"publieke ruimte creëren voor de artistieke en academische vrijheid om oorlogspropaganda aan de kaak te stellen en een vrij en open debat over de heersende oorlogsnarratief te stimuleren."*

Commentaar

Zonder de film te hebben gezien moet worden vastgesteld dat in situaties als een oorlog er geen volledig objectieve berichtgeving bestaat, dan wel mogelijk is. Filmen aan beide zijden van het front is uitgesloten. Het verhaal kan daardoor maar van één kant worden getoond.
We moeten ook vaststellen dat de Nederlandse nieuwsconsumerende burgers 24/7 ook maar één kant van het verhaal zien en horen: de Oekraïense.
Het is dan ook een beetje obligaat van de Oekraïense ambassade om een verbod van deze film te bepleiten, een druppel van 'Russische propaganda', tegenover de stortvloed aan al jaren aanhoudende anti-Russische propaganda in de Westerse media.

Elk nadenkend mens zal zich realiseren dat oorlogsmisdaden aan beide zijden zullen plaatsvinden, omdat militairen in een situatie van leven en dood moeten opereren en daarmee alle grenzen van menselijkheid (moeten) achterlaten.

Het is altijd van belang dat de bezoekers van de film weten wie de makers zijn en wat zij beogen, opdat de bezoekers weten met welke bril zij deze film moeten bekijken en beoordelen.
In een volwassen democratie, ook al is die momenteel gemankeerd, moet daar

ruimte voor zijn. Vooral inzake onderwerpen van oorlog en vrede.

Foto boven: Pixabay